

Trwa wiosenny wysyp kleszczy! Chronić się - radzi iławski Sanepid

data aktualizacji: 2018.04.29

Nadejście wyczekiwanej wiosny ma nie tylko plusy. Z tą przyjemną porą roku związana jest też aktywność kleszczy, a te mogą przenosić na człowieka groźne choroby. Największym ryzykiem w tym zakresie obarczeni są mieszkańcy województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Iwona Marchlewska z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie radzi, jak chronić się przed kleszczami.

Borelioza i kleszczowe zapalenie mózgu to w Polsce najczęściej wykrywane choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka. Najwięcej przypadków zachorowań stwierdza się w województwie podlaskim oraz warmińsko-mazurskim. **Województwo warmińsko-mazurskie jest terenem wysoce endemicznym chorób przenoszonych przez kleszcze.** Ma wyższy od ogólnopolskiego wskaźnik zapadalności na te choroby (wskaźnik zapadalności na boreliozę w 2017 r. w województwie warmińsko-mazurskim wynosił 90,8, w Polsce 56,0 natomiast wskaźnik zapadalności na kleszczowe zapalenie mózgu w naszym województwie wynosił 3,1 a w Polsce 0,7). Najwięcej zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu rejestruje się we wschodnich powiatach województwa. Zachorowania

na boreliozę rejestrowane są na terenie wszystkich powiatów.

Zakażeniom sprzyja wysoki procent zalesienia terenu, istnienie wielu ośrodków turystycznych na terenach zalesionych Warmii i Mazur oraz masowe zbieranie jagód i grzybów w okresie lata i jesieni.

W 2017 roku najwyższy wskaźnik zapadalności na boreliozę wystąpił w powiatach: Węgorzewo - 211,3; Szczytno - 186,2; Giżycko - 184,0; Ostróda - 168,0; Olecko - 159,1; Mrągowo - 154,6; Braniewo - 150,7. W Iławie wskaźnik zapadalności wynosił - 48,5. Ostatnio w 2014 r. zanotowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu na terenie powiatu iławskiego.

Kleszcze występują powszechnie na terenie całego kraju. Są aktywne od wczesnej wiosny (przy temperaturze powyżej 0° C) do późnej jesieni. Żyją w miejscach lekko wilgotnych i obfitujących w roślinność. Można spotkać je w lasach i na ich obrzeżach, w zagajnikach, na obszarach porośniętych wysoką trawą, zaroślami lub paprociami, na łąkach, pastwiskach, nad brzegami rzek i jezior. Pojawiają się także w parkach i na działkach. Żyją w ściółce i w poszukiwaniu swych żywicieli (zwierząt, ludzi) wspinają się na trawy i krzewy. Kleszcze żywią się krwią zwierząt i ludzi. Posiadają zmysły powonienia i temperatury, które pozwalają im na wykrycie „ofiary”. W czasie wysysania krwi mogą przenosić groźne dla zdrowia wirusy kleszczowego zapalenia mózgu, bakterie boreliozy i inne drobnoustroje wywołujące wiele innych chorób, m.in. tularemie, ehrlichiozę, babeszjozę, bartonelozę, gorączkę Q, gorączkę plamistą Gór Skalistych, dur powrotny i inne.

Przeciwno KZM można się zaszczepić, przeciwno boreliozie szczepionki jeszcze nie opracowano, a **jest to choroba, której lekceważyć nie powinniśmy**. Jest chorobą wieloukładową, często przewlekłą. Charakterystycznym objawem jest rumień wędrujący pojawiający się na skórze w miejscu ukąszenia, jednak występuje on tylko u ok. 30-50% zakażonych. Często boreliozę trudno jest zdiagnozować ze względu na wielorakie objawy - od skórnych poprzez stawowe, kardiologiczne i neurologiczne. Wywołują może m.in. zmiany zapalne stawów, zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, niedowład, porażenie nerwów obwodowych, zaburzenia czucia, zaburzenia psychiczne i pamięci, zmęczenie (napadowe lub stałe), ociążałość, bóle i zawroty głowy (zwykle części potylicznej), bóle i kurcze mięśni oraz wiele innych, które mogą występować z różnym nasileniem.

Jak chronić się przed kleszczami w przyrodzie?

Właściwy ubiór podczas przebywania w siedliskach kleszczy może utrudnić przedostanie się kleszcza na skórę człowieka. Zalecane jest ściąganie gumką nogawek spodni lub wkładanie nogawek w skarpetki, noszenie obuwia krytego i bluzek z długim rękawem, stosowanie środków odstrasżających (repelentów kupionych w aptece), staranne oglądanie ubrania i skóry po powrocie z lasu, parku i innych siedlisk, w których istnieje ryzyko atakowania ludzi przez kleszcza. Kleszcze, zanim zakotwiczą się hypostomem w skórę, poszukują odpowiedniego miejsca do żerowania, które następnie znieczulają, dlatego nie czujemy bólu podczas ukłucia.

U dzieci najczęściej (w około 70% przypadków) kleszcze lokalizują się na głowie, zazwyczaj na granicy włosów i za uszami, zaś u dorosłych w miejscach, gdzie skóra jest delikatna (najczęściej w naturalnych zgięciach ciała, np. pod kolanami, w pachwinach, na brzuchu, pod piersiami).

Jak usunąć przyczepione do skóry kleszcze?

Kleszcza należy uchwycić delikatnie pęsetą przy samej skórze i wyciągnąć zdecydowanym ruchem. Przy takim ruchu zęby hypostomu stawiają mniejszy opór, przez co kleszcz nie zostaje uszkodzony i nie ma niebezpieczeństwa wylania na skórę zawartości jego ciała, w której mogą znajdować się drobnoustroje. Podczas usuwania kleszcza nie naciskać na jego ciało, nie przypalać, nie smarować masłem, lakierem, nie maltretować, albowiem może to doprowadzić do wyrzucenia treści

pokarmowej kleszcza do rany i tym samym zwiększyć ryzyko zakażenia. Po wyjęciu kleszcza miejsce ukłucia należy starannie zdezynfekować. W przypadku trudności z usunięciem kleszcza udajemy się do lekarza. W aptekach dostępne są także różnego rodzaju pompki, które należy stosować zgodnie z zaleceniami producentów.

Iwona Marchlewska, Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Iławie

Źródło: <https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/54480-trwa-wiosenny-wysyp-kleszczy-chron-sie-radzi-ilawski-sanepid>